

Lesson 12

Nabi Idris (Enok)

Panagna'an 4,5

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si me' duwe lesson dehelluhin iye pagbissāten bi sabab me' duwe anak tagna' inanakan we' Sitti Hawa duk samaden Apu' Adam, inēnan si Kabil duk si Habil. Takalete we' kaduwangan siye nōng si Tuhan duk mabaya' nambahayang si iye. Si Habil kahagad si Tuhan duk nōng iye **laha' bili-bili**, saguwa' si Kabil tapikilnen patapit si Tuhan sabab **di hinangannen**. Tineyima' we' Tuhanin kurban si Habilin, saguwa' teyikutanne me' sinōngan si Kabilin. Da'ak Tuhanin si Kabil magsusun, saguwa' nga'astel hadja si Kabil duk papateyne salinen si Habil.

Ellew inin pala'us kite bi dem Kitab Tawrat duk magistadi kite kapitulu ampat duk lime si jūd Panagna'an. Inakahan kite dem Lalap Tuhanin we' disi Apu' Adam “*niya' pe anakde seddili, lella duk dende.*” (Panagna'an 5:4) Saguwa' amban kēmon me' tubu' Apu' Adamin, luwal kite inakahan sabab **duwe tubu'an**: tubu'an si Kabil duk tubu'an si Set, dembuwa' me' sali si Kabil.

Payamante dahu' me' **tubu'an si Kabilin**. Si Kabil maganda si dembuwa' me' usbane duk tege anak siye. Saguwa', takalebi ke niya' eli'an, pina'in: Bang dem po'on silihin sali'-sali' lalanan. Sa miya'an du isab me' anak si Kabilin, neppu siye samaden si pikilande, si bissāhande duk si hinangande. Sali' du siye duk samaden **ga'i magaddat si Lalap Tuhanin**. Ta'u te'ed siye mikil duk lalem kata'uden, saguwa' ga'i kata'uhande Tuhanin. Iye hadja mamahalga' si siyehin, me' panyap tu'u si dunya. Maghinang siye puweblo hadje manamal, duk tapikilde ngahinang panyap ine-ine makatabang siye; ta'u isab siye ngahinang me' bayu'an suling duk me' alpa duk ekka pe seddili sa miya'an. Dembuwa' me' tubu'an si Kabil inēnan Tubal-Kabil. Pandey te'ed iye duk ta'u iye

magbabal tumbaga duk basi'. Saguwa' bisan a'ahin ta'u maghinang ine-ine hāp, duma'in hātinēn we' hāp dem ateynen!

Dembuwa' me' tubu'an si Kabil inēnan si **Lamek**. Kapitu' pangkatnen ne iye amban Apu' Adam. Si Lamek inin sali' hinangannen duk papu'nen si Kabil – saguwa' pesōng pe la'atnen amban si Kabil. Si Lamek inin, iye tagna' maganda duwe duk mapatey du isab iye sali' duk si Kabil. Pa'in Kitabin we' si Lamek, mapatey iye duwe a'a ubus bu magabbu pe iye we' pesōng iye la'at amban si Kabil! Si Lamek inin sali' duk si Kabil duk kēmon me' tubu'annen, ga'i tapikilne sabab kinabaya'an Tuhanin. Iye hadja tapikilnen dinen duk sinna iye si sin. Abbuhan iye duk pahadjene dinen. Sinna iye si ine-ine mekesinna-sinna saguwa' ga'i iye sinna si Tuhan. Nakura' Seyitanin amunen, saguwa' ga'i kata'uhanne. Sa inin addat si Lamekin pegge' iye tapene'ne tinuhutin addat si Kabilin. Esseb-essebun bi ēn si Lamek inin pegge' pesōng-sōng si lesson inin magbissā kite bi balik sabab si Lamek.

Hāp isab pegge' Kitabin, ga' padeheng pag ubus akane istori sabab si Kabil duk tubu'anne mangga'i mabentelin. Magaka isab Kitabin sabab **tubu'an si Set**. Pa'inne we' inurungan we' Tuhanin Apu' Adam duk Sitti Hawa dembuwa' anak lella “*ganti' si Habil pegge' pinapatey iye we' si Kabil.*” (Panagna'an 4:25) Ēnnen si Set. Bu hāti ēn si Setin *pinene'*. Pinene' si Set we' Tuhanin ganti' si Habil. Ine jānnen hangkan si Set subey ganti' si Habil? Inin sambungnen. La'i pe si likus jambangan, si Eden, nanggung Tuhanin we' niya' dembuwa' papitune si dunya nganda'ag Nakura' Seyitanin duk nimbul me' tubu'an Apu' Adamin amban antanan Nakura' Seyitanin. Manimbul inin makajari dembuwa' amban me' tubu'an si Habil pegge' kahagad iye si Tuhan. Saguwa' kinawul si Kabil we' Nakura' Seyitanin mapatey si Habil. Mabaya' Nakura' Seyitanin ngalal palanu Tuhanin supaya ga'i tapitu si dunya Manimbulin. Saguwa' lalem te'ed kata'u Tuhanin amban Nakura' Seyitanin. Niya' ne palanu Tuhanin we' timbulne me' tubu'an Apu' Adamin amban duseden duk ga' niya', bisan sine-sine, bisan Nakura' Seyitanin, maka'alal palanune inin! Hangkan, supaya katumananne palanunen, inurungan we' Tuhanin Apu' Adam duk Sitti Hawa anak, inēnan si Set ganti' si Habil bakas pinapatey si Kabilin. Hangkan luma'us ne **palanu Tuhanin** sabab Manimbulin.

Si Set inin kahagad duk nuhut Tuhanin te'ed. Pinene' we' si Set lān katimbulan minemes we' Tuhanin sali' duk sakanen si Habil. Pag inanakan si Set, andang ne iye tege duse dem ateyne sali' du duk kēmon me' tubu'an Apu' Adamin. Saguwa' kahagadne me' sanggup Tuhanin sabab Manimbul mapitu si dunya si pesōnganin. Duk pakitehanne sandelne si Tuhanin. Niya' pe isab seddili subey sabbutte sabab si Set. Tolo'anne me' anaknen mabennal sabab Tuhanin. Pa'in Kitabin: “*Si Set*

tege anak lella duk.....masa miya'an nagna' ne me' a'ahin ngampun-ngampun si Tuhan.” (Panagna'an 4:26)

Manjari, kitete ne we' niya' duwe tubu'an Apu' Adam: tubu'an si Kabil duk tubu'an si Set. Kata'uhannu ke bang dalilan ine me' duwe tubu'an inin? **Hinang dalilan** siye **sabab duwe bayu'an a'a**. Duwe bayu'an a'ahin tu'u si dunya kemuwe masa Apu' Adam sampay kuwe'itu. Si matahan Tuhan, duwe hadja bayu'an a'a si dunyahin. Ga'i pagbidda'ne a'a tege kuwit ittem atawa pote', a'a Sūk atawa Luwa'an, lella atawa dende, madayahanin atawa mamiskinin. Ga'i pene'ne grupu dembuwa'in pesōng amban dembuwa'in; saguwa' masi pe pa'ilne me' a'a dem dunyahin si duwe grupu. Ine me' duwe grupu inin? **Niya' me' a'a kahagad si Lalap Tuhanin** duk **niya' a'a ga'i kahagad**; niya' a'a **kata'uhan** Tuhanin duk niya' **ga'i kata'uhanne**; niya' a'a lumengngan dem **danta'** duk niya' lumengngan dem **kalindeman**; niya' a'a **inampun** duseden duk niya' **ga'i inampun**. Kēmon makahagad duk manuhut Tuhanin duk mene' lān mabentel bakas minemes we' Tuhanin, timbul siye (duk tapī si surga'), kuwe' si Set duk pamilyanen timbul. Sine-sine ga'i nuhut lān mabentel bakas minemes we' Tuhanin magmula du (duk tapī si narka') kuwe' si Kabil duk pamilyanen magmula.

Pa'in Kitabin we' ellum Apu' Adam taman 930 tahun umulnen behune matey. Masa awwalley layun te'ed me' a'ahin – saguwa' masi du siye matey kuwe' a'a kēmonin. **Matey Apu' Adam duk Sitti Hawa** sa pina'al we' Tuhanin. Pag papanjari Tuhanin me' duwe a'a dehellu inin, duma'in iye kabaya'annen we' matey siye saguwa' ellum. Na, ine jānnen hangkan Apu' Adam duk Sitti Hawa matey? Pegge' magduse siye si Tuhan – bu tumbas magdusehin kamatey.

Na, kuwe'itu payamante istori sabab dembuwa' lella manuhut Tuhanin amban tubu'an si Set. Lella inin si **Enok**...dembuwa' me' nabi Tuhanin. Me' sinduwehin isab ēnande iye “*si Idris*”. Si jūd Panagna'an kapitulu lime batsate sabab me' kapapu'an si Enok. Pa'in Kitabin: **Apu' Adam** sama si Set; si **Set** sama si Enos; si **Enos** sama si Kenan; si **Kenan** sama Mahalalel; **Mahalalel** sama si Jared; si **Jared** sama si Enok. Hangkan si **Idris** kapitu' pangkatnen amban Apu' Adam si tubu'an si Set.

Pag inanakan si Idris, **andang ne niya' duse** dem ateynen kuwe' kēmon manusiya'in. Saguwa' pag 65 tahun umulnen magsusun si Idris duk lebbahanne dusenen, paharap iye si Tuhan duk kahagad ne iye si me' bakas pananggap Tuhanin sabab Manimbul sōng pinapitune si dunyahin, duk we' Manimbul inin Kurban Matewwa'in bu matey ngānan dusehin. Kinimmatan bentel si Idris we' Tuhanin sabab sandelnen, ampunne dusenen duk limpiyuhanne ateynen. Pa'in Kitabin: “*Magtuhut si Idris duk Tuhanin dem 300 tahun.*” (Panagna'an 5:22)

Saguwa' masa si Idris ga'i du mura bang a'ahin magtuhut duk Tuhanin, pegge' la'at me' a'ahin duk ekka ga'i bentel, sali' duk kuwe'itu. Me' ekkahin masa si Idris miya'an miha hadja ine-ine mekesinna-sinna, duk hinanganden meke'ia'-iya'. Bang si Idris, kata'uhanne we' duma'in a'ahin pinapanjari we' Tuhanin supaya hinangannen meke'ia'-iya' saguwa' subey sutsi. Hangkan si Idris ga'i ngatu pinagbaya'an we' napsunen kuwe' me' a'a sinduwe mangga'i mangata'uhan Tuhanin. Kuwe' Tuhanin du elleg si Idris mabentelin duk bunsu iye si ine-ine la'at. Me' a'ahin, palanggalande iye bissā duk binasade iye sabab kawul-pi'ilne mabentelin. Saguwa' si Idris, kuwe' du mangga'-ga' si iye pegge' kata'uhanne we' ga' te'ed niya' mas importante amban kasanyangan Tuhan dem ateyten.

Pinene' si Idris we' Tuhanin manjari dara'akanne duk nabine masa miya'an. **Sali' duk kēmon me' nabihin, pina'al we' si Idris sabab Manimbul pinapitu si dunyahin si pesōngan.** Akahanne isab we' Manimbul inin balik si dunya duk leggane kēmon mangga'i magsusun duk ngalebbahan dusenen duk kahagad si iye. Pakale ka'am si salsila si Idris inin, pa'inne:

“Pakale ka'am! Pitu du iyan Manimbulin magtuhut duk ibu-ibuhan me' mala'ikatnen ngahukum kēmon me' a'ahin. Labo'anne hukuman kēmon mangga'i matalew si Tuhanin pegge' bakas maghinangan siye me' hinangan kabunsihan Tuhanin duk pegge' luwal bakas bissā-bissāhande Tuhanin pangkal.” (Judas 14,15)

Niya' pe da bayu' meke'ulali' subey kata'uhante sabab Nabi Idris: ga' iye matey. Awe'. Inakahan kite dem Lapal Tuhanin we' **Nabi Idris ga' matey!** Pa'inne: *“Magtuhut si Idris duk Tuhanin dem 300 tahun ubus bu ga' ne iye, pegge' inānan iye we' Tuhanin.”* (Panagna'an 5:24) Sabab balakat Tuhanin duk pegge' iye palanunen tabo'o si Idris hap surga' deretso, ga' nesessita we' matey iye.

Ine jānnen hangkan si Idris bino'o sa miya'an we' Tuhanin? Sabab umul si Idrisin tinolo'an kite bi bang ine tapikil Tuhanin sabab me' a'a mato'o makahagad si iyehin duk bang iye kabaya'anden we' kasulutan iye si hinanganden. Pa'in Kitabin:

“Si Idris isab awwalley, sabab sandelne si Tuhanin ga' iye kalabey matey. Pinagpiha iye saguwa' ga' niya' ngasuwa' iye pegge' pina'angkat iye we' Tuhanin. Pa'in Kitabin we' masa tu'u pe si Idris si dunya, kasulutan te'ed Tuhanin si iye. Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye. Saguwa' a'a mangampun-ngampun si Tuhanin, subey kahagad we' bennal niya' Tuhan duk subey isab iye kahagad we' tumbasan Tuhanin du hāp sasuku magtuyu' te'ed ngapas iyehin.” (Hibrani 11:5,6)

Dem tellu hatu tahun kasulutan Tuhanin pu si Idris pegge' kahagad iye si Tuhan, nuhut iye duk malasa si iye. Me' a'a ma'ekkahin ga'i du pikilde bang ine kabaya'an Tuhanin. Hangkan dembuwa' ellew ilinganen ēnnen we' Tuhanin; magtawus si Idris la'i si surga', si sahaya pala'ihan Tuhanin salama-lama! Si inin niya' te'ed importante pinakitehan si kite we' Tuhanin. Inin ne: Bang ga' niya' sandelnu kuwe' si Idrisin, ga'i Tuhanin kasulutan si ka'u! Saguwa' bang niya' sandelnu kuwe' si Idrisin, kinimatan kew bentel we' Tuhanin duk ga'i ne kew subey tinalew matey. Makajari kata'uhannu we' dina'ag we' Tuhanin kamateyin para si ka'u. Bang pakale kew si Lapal Tuhanin duk kahagad kew, makajari kata'uhannu, we' bang ubus ne umulnun tu'u si dunya ellum kew si pala'ihan Tuhanin salama-lama kuwe' si Idrisin! Saguwa' subey tasabutnu duk kahagadnu me' pina'in Tuhanin sabab lān mabentelin meketimbul bakas minemesne para si me' a'a madusehanin.

Na, balikte me' bakas ta'ayate ellew inin duk pagsali'te me' duwe tubu' Apu' Adamin: **si Lamek duk si Idris.**

Kaduwangan siye, si Lamek duk si Idris kapitu' pangkatnen siye amban Apu' Adam. Si Lamek tubu'an si Kabil, duk si Idris tubu'an si Set. Si Lamek duk si Idris magsumbaya' siye ellum masa miya'an, saguwa' magseddili te'ed kinabaya'anden. Me' hinanganden duk kawul-pi'ilden magseddili manamal kuwe' sangem duk ellew.

Si Lamek ga'i kahagad si Tuhanin duk si lapalnen, saguwa' **si Idris** kahagad duk sinna si lapalnen.

Si Lamek magtuhut duk Nakura' Seyitanin duk hinangannen kabunsihan Tuhanin, **si Idris** magtuhut duk Tuhanin duk sutsi hinangannen.

Si Lamek ga'i kimmatanne lān pagtimbul minemes we' Tuhanin, **si Idris** ellegne lān pagtimbulin.

Si Lamek napsuhan si sin, si dende, si kinakan, si semmek duk ine-ine mekesinna-sinna, **si Idris** iye kabaya'annen magtuhut duk Dembuwa'in, iye mangurung umul si iyehin.

Si Lamek matey dusehan pe duk tapi si narka', saguwa' **si Idris** tabo'o we' Tuhanin si pala'ihannen si surga'.

Manjari, niya' panilewku importante: **Bang ka'u, kuwe' sinehin kew, arak kew kuwe' si Lamekin atawa arak kew kuwe' si Idrisin?** Kuwe' ke kew si Kabil duk si Lamekin atawa kuwe' ke kew si Set duk si Idrisin? Bang ka'u, sandelnun ke kuwe' si Idrisin, atawa tuhutnu ke kinabaya'annun kuwe' si Lamekin? Pa'in Lapal Tuhanin: **“Pikilun bi te'ed duk payamanun bi bang bennal ke ka'am sandel atawa ga'i”**....pegge' **“Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye (duk Lapalnen)!”** (2 Korinto 13:5; Hibrani 11:6)

Na, taman inin ne hadja ellew inin. Bang amban kahandak Tuhanin, si lesson balik nagna' ne kite bi magistadi sabab nabi seddili – sabab Nabi Nu....

Karayaw iledjiki'an kew we' Tuhanin sasangnu mikil-mikil sabab ayat inin amban dem Lapalne masutsihin:

“Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye. Saguwa' a'a mangampun-ngampun si Tuhanin, subey kahagad we' bennal niya' Tuhan duk subey isab iye kahagad we' tumbasan Tuhanin du hāp sasuku magtuyu' te'ed ngapas iyehin.”
(Hibrani 11:6)

Wassalam